

HENRIK ENEMARK

SIDAN 1

Fakta om apor

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om apor. Här får du lära dig om olika grupper av apor, var de lever, vad de äter och mycket mer.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. (SV åk 4–6)
- Sammanfattning av texter. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller och stödord. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGSR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV åk 4–6)
- Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap och handling i texterna. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel bilder och grafiska modeller. (SV åk 4–6)

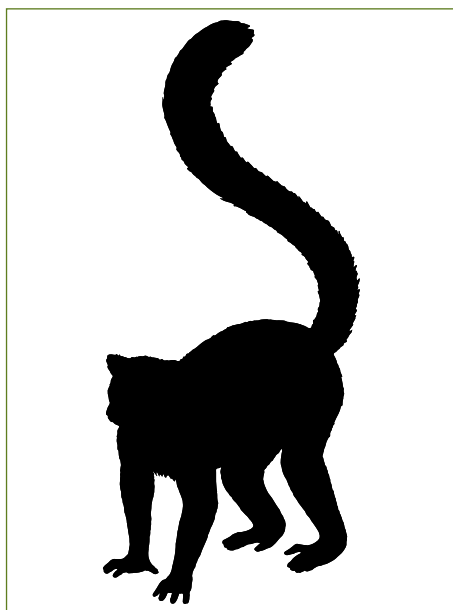
ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift samt med andra former för kommunikation.
- Läs och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

ARKET RUNT

I denna kooperativa övning som heter "Arket runt" får eleverna återge vad de har lärt sig. Eleverna ska sitta i grupper om fyra. Kopiera bilderna nedan och klistra in dem högst upp på ett papper. Kopiera papperet så att varje elev i gruppen får ett papper. Eleverna får en bestämd tid (cirka 2–3 minuter) på sig att återge vad de har lärt sig som passar till bilderna. När tiden är slut roterar ni papperna. Eleverna får en chans att läsa vad kompisarna har skrivit och sedan kompletterar de med eget material. Papperna ska rotera tills alla har fått läsa och skriva på alla papper. Som en avslutning kan ni hänga upp gruppens papper och låta de olika grupperna gå runt och läsa vad de andra grupperna har återgett.

BEGREPP

- halvapor
- regnskog
- heliga
- människoapor
- arter
- flock
- primater
- knogar
- nattaktiva
- spökdjur
- silverygg
- däggdjur

Förslag på olika sätt att arbeta med ovanstående begrepp:

Rallybana med begreppen

För att träna och förstå begreppen i boken kan du låta eleverna bygga en egen rallybana i klassrummet, korridoren eller på skolgården när de läst boken. Låt eleverna arbeta i par med att göra skyltar med begreppet på ena sidan och förklaringen på den andra. Placera skyltarna utefter rallybanan som stopp. Låt eleverna öva på begreppen genom att gå banan, stanna vid skyltarna och förklara begreppen.

Fråga, fråga, byt

Dela ut var sin lapp till eleverna. Låt dem mingla runt i klassrummet. När de träffar en kompis visar de sitt begrepp och låter kompiserna förklara det. Båda gör detta med sina begrepp innan de byter lappar med varandra och minglar vidare.

Med andra ord

Lägg lapparna upp och ner i en hög på bordet. En elev plockar upp en lapp och håller upp den i pannan. De andra eleverna ska sedan ge ledtrådar så att eleven som har lappen i pannan ska kunna lista ut begreppet.

Sortera/gruppera begreppen

Eleverna ska kunna motivera hur de har tänkt.

Förklara begreppet med en mening

Skriv en faktamening med begreppet.

Skriv en faktatext med begreppen

Skriv en faktatext med begreppen som stödord.

STÄLL FRÅGOR OM TEXTEN

När eleverna har läst *Fakta om apor* ska de träna på att göra om de olika rubrikerna till frågor. När frågan är ställd är det den man ska försöka besvara när man läser stycket under rubriken. Detta arbetsätt gör att eleverna lättare kan veta vad de ska fokusera på under läsningen. Rubrikerna i boken är:

Innehåll

- 4 Många olika apor
- 6 Halvapor
- 8 Apor
- 10 Babian
- 13 Makak
- 14 Lejonapa
- 17 Spökdjur
- 18 Människoapor
- 20 Schimpans
- 23 Gorilla
- 24 Orangutang
- 26 Gibbonapa
- 28 Apor och människor
- 30 Visste du att ...
- 31 Register

EXIT TICKETS

Exit tickets är ett sätt att avsluta lektionen eller momentet. Eleverna ska enskilt skriva några tankar om vad de har lärt sig, kommit att tänka på och känt under lektionen. Detta kan göras anonymt och du som lärare kan knyta an till dessa exit tickets vid nästa lektionstillfälle för att vidareutveckla och fördjupa temat utifrån elevernas tankar.

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad menas med att apor är däggdjur?
Det betyder att apor föder levande ungar som dricker mjölk från sin mamma.
2. Nämn två saker som apor och människor har gemensamt.
Exempel på svar kan vara att båda har fem fingrar och fem tår och båda är smarta.
3. När är de flesta halvapor piggast?
De flesta halvapor är piggast på natten.
4. I vilka två världsdelar finns det halvapor?
Det finns halvapor i Afrika och Asien.
5. Vad är speciellt med babianernas tänder?
Babianerna har kraftiga tänder, speciellt hörntänderna.
6. Vilken grupp av apor tillhör babianer?
Babianer tillhör gruppen apor.
7. Var lever makakerna?
Makakerna lever i Afrika, Asien och Gibraltar.
8. Nämn något som makakerna gillar att äta.
Makakerna gillar frukt, blad, blommor och insekter.
9. Varför har lejonapan vassa klor?
Lejonapan har vassa klor för att kunna gräva fram skalbaggar och andra insekter.
10. Hur sover en lejonapa?
En lejonapa sover i en håla i marken.
11. Några av aporna i boken jagar på natten. Vilka apor som du läst om gör det?
Halvapor och spökapor jagar på natten.
12. Hur har spökdjuret fått sitt namn?
Spökdjuret har fått sitt namn av att man förr trodde att de var magiska.
13. Vilka är människans närmsta släktingar?
Människoaporna är människans närmsta släktingar.
14. Varför föder inte människoapor ungar så ofta?
Människoapor föder inte ungar så ofta eftersom det tar lång tid innan ungarna klarar sig själva.
15. Vad kallas gorillahannarna och varför kallas de så?
Gorillahannarna kallas för silverryggar eftersom de får grå päls på ryggen.

16. Vad är gibbonapan duktig på?

Gibbonapan är duktig på att svinga sig från träd till träd och kan hoppa 10 meter för att komma till nästa träd.

17. Titta på bilderna och skriv vad de olika aporna heter.

Spökdjur

Lejonapa

Makak

Babian

Schimpans

Gibbonapa

Dvärsilkesapa

Orangutang

Gorilla

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

18. Vilken av alla apor du läst om i boken väger mest?
Gorillorna väger mest av alla apor i boken.
19. Man kan säga att en sorts apor i boken är kannibaler. Vilken apa kan det vara?
Schimpansen kan man säga är en sorts kannibal eftersom den äter andra apor.
20. Vad är likt mellan en lejonapa och ett lejon?
Lejonapan och lejonet har båda en stor man.
21. Nämn en skillnad mellan apor och halvapor.
Eget svar, men exempelvis har apor större hjärna än halvapor.
22. Varför tror du att orangutangen är så duktig på att svinga sig i träd?
Eget svar.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

23. Läs sidan 30 och skriv vilken fakta du blev mest förvånad över.
Eget svar.
24. Vad tror du menas med att aporna lever i flock?
Eget svar.
25. Vilken av apgrupperna nedan skulle du vilja veta mer om och varför?
• brednäsor   • smalnäsor   • spökdjur
Eget svar.
26. Vad tycker du om att människor har använt apor på olika sätt?
Eget svar.
27. Skriv 3 nya saker som du lärt dig om apor. Skriv hela meningar:
Eget svar.
28. På sidan 3 i boken finns en innehållsförteckning. Vilken av följande sidor tycker du ska bli mest spännande att läsa om? Motivera ditt svar.
Eget svar.

Innehåll

4	Många olika apor
6	Halvapor
8	Apor
10	Babian
13	Makak
14	Lejonapa
17	Spökdjur
18	Människoapor
20	Schimpans
23	Gorilla
24	Orangutang
26	Gibbonapa
28	Apor och människor
30	Visste du att ...
31	Register

PARA IHOP

Läs förklaringarna och para ihop dem med rätt ord. Skriv in orden på linjerna vid förklaringarna.

Lejonapor	tre	skogsmänniska	blad	däggdjur
Dvärgsilkesapan	nattaktiva	Sydamerika	knogar	

Orangutangen kallas ibland för **skogsmänniska**.

Människoapor stödjer sig på sina **knogar**.

Det finns **tre** grupper av apor.

De flesta apor äter **blad**.

Dvärgsilkesapan är världens minsta apa.

Brednäsor lever i **Sydamerika**.

Lejonapor finns bara i Brasiliens regnskog.

Alla apor är **däggdjur**, det betyder att de föder levande ungar.

De flesta halvapor är **nattaktiva**.